

BOEKAANKONDIGINGEN.

RICARDO JORGE, *Les pestilences et la convention internationale, Institut Central d'Hygiène, Lisbonne 1926.*

De heer JORGE, de vertegenwoordiger van Portugal in het *Office international d'Hygiène* te Parijs, is iemand die met groote voorliefde zich wijdt aan de epidemiologie van pest en cholera. Nu is bij hem het verlangen opgekomen de vele bladzijden vullende (bijgepolijste) stenogrammen van wat hijzelf aan de groene tafel van het Office betoogd heeft met groote letter te laten afdrukken, afgewisseld met samenvattinkjes der betoogen van anderen, in halve regels van kleine letters: iets als een film, waaruit alle figuren, behalve die van den Held, zijn weggedoezeld.

De opmerkingen van den heer JORGE treffen vooral door den keurigen vorm en de gladde betoogtrant. Veel oorspronkelijks, behalve de ervaringen in Portugal, zal men er niet in vinden.

J. J. VAN LOGHEM.

„*Das Sputum*” von Prof. Dr. HEINRICH VON HOESSEIN, Berlin. Uitgegeven bij JULIUS SPRINGER, 2de druk 1926.

Dit zeer omvangrijke werk behandelt het sputum in al zijn onderdeelen. In de eerste plaats wordt een hoofdstuk gewijd aan de natuurkundige en chemische eigenschappen van het sputum. Hierin worden achtereenvolgens uitvoerig behandeld de hoeveelheid, het soortelijk gewicht, de kleur, de doorschijnendheid, de pigmentering en de smaak der sputa bij verschillende ziektebeelden. Hieruit ziet men, dat reeds deze vrij oppervlakkige beschouwing der sputa een groote waarde kan uitmaken voor de diagnose. Evenzoo geeft het volgende hoofdstuk, handelende over de samenstelling van het sputum, nl. slijmig, etterig sereus, bloedig, enz. zeer waardevolle aanknoopingspunten.

In het derde hoofdstuk worden de, in de sputa te herkennen bestanddeelen, besproken. Men wordt hier, evenzeer als overigens bij de voorgaande hoofdstukken getroffen door de prachtig uitgevoerde en duidelijke afbeeldingen. Zeer lezenswaardig is in dit hoofdstuk de uitgebreide beschouwing der spiralen van CURSCHMANN.

Het vierde hoofdstuk behandelt het microscopisch onderzoek. Naast de wijze op welke deze dient te geschieden, laat schrijver weder aan de hand van duidelijke afbeeldingen de verschillende, te vinden elementen, zien. Ook dus weder een hoofdstuk, dat de waarde van een nauwkeurig sputumonderzoek ten sterkste belicht.

Vervolgens wordt een overzicht gegeven van het chemisch onderzoek van het sputum. Dit hoofdstuk met groote wetenschappelijke waarde, geeft echter voor de practijk minder direct nut. Echter de verstrekte gegevens zijn daarom niet minder waardevol.

Ten slotte is er als zesde hoofdstuk aan toegevoegd „Het bacteriologisch onderzoek van het sputum”. Achtereenvolgens worden

hierin besproken de, in het sputum aan te treffen, bacteriën en andere micro-organismen. Bij de behandeling van de strepto- en staphylocokken geeft schrijver verschillende meeningen weder, die men over de waarde hunner aanwezigheid kan hebben. Bij elke microorganisme wordt een nauwkeurige beschrijving gegeven, zoodat men verscheidene oogenblikken den indruk krijgt, dat men met een bacteriologisch handboek te doen heeft. Echter het maakt het werk tot een prettig en aangenaam geheel, ook voor de minder bacteriologisch geschoolde, zoodat het zeker, ook voor klinici, die gewoon zijn hun materiaal bacteriologisch te doen onderzoeken, aanbeveling verdient tot een nauwkeurige bestudeering, opdat de gegevens die het sputum kunnen opleveren, in het belang van de patiënten op de rechte waarde kunnen worden geschat.

A. PONDMAN.

Dr. med. G. BUCKY, *Anleitung zur Diathermie-Behandlung*,
URBAN und SCHWARZENBERG, Berlin. 6 mark.

Zoals de schrijver zelf reeds bij den eersten druk in zijn voorbericht meldde, is dit boekje in hoofdzaak voor de practijk geschreven en inderdaad is hij daarin uitstekend geslaagd. Wel gaat een noodzakelijk theoretisch gedeelte vooraf, doch aan de practische toepassing voor elk onderdeel der geneeskunde wordt de meeste aandacht besteed.

Men behoeft slechts op te slaan, wat men in een bepaald geval noodig heeft en vindt dit dan meestal nog met afbeeldingen verduidelijkt.

Dan geeft de schrijver nog een overzicht van de indicaties naar de ziekten gerangschikt. Daar uit den aard der zaak het gebied der diathermie groot is — men behoeft slechts daarvoor de contra-indicaties na te gaan — beslaat dit ongeveer een tiende gedeelte van het boekje.

Ik meen echter den lezer er voor te mogen waarschuwen, dit gedeelte niet zonder critiek te aanvaarden, maar steeds in een bepaald geval na te gaan aan de hand van eigen klinisch denken, of diathermie al dan niet aangewezen is.

Wanneer ik de aandacht op enkele voorbeelden vestig, o.a. endocarditis, longtuberculose, appendicitis, maagulcus, zal het den lezer duidelijk zijn, waarom ik dit zeg. Trouwens de schrijver zelf vestigt hierop in eenige regels, die hij aan dit overzicht doet voorafgaan, de aandacht. Het is echter zeer goed mogelijk, dat iemand het boekje niet van begin af tot het einde doorleest en dan zou hem dit kunnen ontgaan, waardoor hij geheel te goeder trouw in een bepaald geval diathermie zou toepassen, terwijl hij dit aan de hand van eigen klinisch denken zou verworpen hebben en dan ook tegen de bedoeling van den schrijver zou handelen.

Indien men echter dit gedeelte zoo leest, neemt dit boekje onder de boekjes die ten doel hebben de toepassing der diathermie in breederen kring ingang te doen vinden, een allereerste plaats in.

EM. ROSELAAR.